

在中国做生意*

Stil in een hoekje zitten, wachten tot de crisis is overgewaaid en hopen dat je er dan nog bent; dat kan, misschien ook nog wel met succes. Maar het staat haaks op de aanpak van ARX (architectuur, stedenbouw, bouwtechniek, interieur) van Alfonso Wolbert. Het bracht hem nieuwe kennis, nieuwe vaardigheden en een reusachtig nieuw werkterrein: China.

Aan de oevers van de Huangpu rivier in de Chinese miljoenenstad Shanghai wordt momenteel gebouwd aan een 200.000 vierkante meter groot complex, de Oriental Fisherman's Wharf. Blikvanger voor dit deel van de stad. Het is een complex met Nederlandse inbreng. Het kostte Alfonso Wolbert in 2012 zijn paasweekend, maar het leverde hem een unieke opdracht op. Samen met zijn Chinese partnerbureaus SZArt en One Touch Design won hij de prijsvraag voor het interieur van de Oriental Fisherman's Wharf.

Het is voor hem een bevestiging dat hij voet aan de grond begint te krijgen in China. ARX heeft sinds begin 2012 een kantoor in Shanghai, de creatieve hoofdstad van China. Een absolute voorwaarde om in China aan de bak te komen, weet Wolbert. Wie niet in Shanghai is gevestigd, wordt niet serieus genomen. ARX haakte aan bij het stimuleringsprogramma van de Nederlandse overheid, de DDFA (het Dutch Design, Fashion and Architecture project). Het kantoor in Shanghai maakt deel uit van de Dutch Design Workspace voor Nederlandse ondernemers in de creatieve sector. Ze krijgen daar steun op het gebied van taal, pr, regelgeving, registreren van het bedrijf en veel praktische zaken.

Vissersjonk als receptie

Nog even terug naar Pasen 2012, toen hij benaderd werd door zijn Ierse collega Gerry Patje. Hij had hem ontmoet op de Green Building Fair in Shanghai, de grootste Ecobeurs ter wereld. 'Via Skype hielden we contact. Patje deed mee aan een prijsvraag maar liep vast met zijn ontwerp. We hebben bijna dag en nacht gewerkt en hij kon het ontwerp, waarin ik de vorm van een traditionele vissersjonk naar een abstract model voor de ontvangstruimte had omgezet, net op tijd insturen.' Toen bleek dat ze bij de laatste twee zaten moesten ze naar Shanghai voor de eindpresentatie. Op het laatste moment diende zich nog een probleem over duurzaam koelen aan. 'Wij gebruiken hier luchtwarmtepompen, een systeem dat ze daar niet kennen. Die pompen komen uit China, worden zelfs vlakbij Shanghai geproduceerd, maar alleen maar voor de export. Het zijn dit soort oplossingen die de doorslag kunnen geven.'

De stap naar China is gemaakt vanuit het Gelderse Hengelo, waar in 2008 een aantal dingen samenvielen. Wolbert zocht al langer naar een innovatieve aanpak, de opkomende economische crisis gaf het laatste zetje. **'Je mag best even klagen over barre tijden en gebrek aan opdrachten, maar vervolgens moet je de mouwen opstropen en iets doen.'** Zorgen voor werk en jezelf verbeteren. Hij had dat al gedaan met het opzetten van ARXlab, waarin rond thema's of plannen kennis werd vergaard. Duurzaamheid was een van de eerste labs. 'We vonden dat belangrijk maar kwamen er achter dat we er onvoldoende vanaf wisten. We zijn ons er in gaan verdiepen, hebben vanuit verschillende disciplines kennis bij elkaar gezocht en deskundigen ingeschakeld.' Met de nieuwe kennis werd een prijsvraag voor 61 nulenergiewoningen in het Gelderse Ulft gewonnen. Dat bleek weer een visitekaartje te zijn voor andere opdrachten.

VANUIT
CHINEES
BIJGELOOF
MAG JE
NIETS
NEGATIEFS
VERTELLEN
WANT
GELUK
STRAALT AF
OP JE
PARTNER

OVER DE GRENS

Het leidde ook tot een uitnodiging voor een grote handelsdelegatie naar China. 'Ik dacht eerst: wat heb ik daar nu te melden? Maar die bescheidenheid, werd me duidelijk gemaakt, moet je snel afleren.' Wolbert was onder de indruk en besloot serieus te proberen voet aan de grond te krijgen. 'De mogelijkheden zijn enorm, kijk alleen al naar de vorming van de grootste stad ter wereld, waarvoor negen steden (van Guangzhou tot Shenzhen) worden samengevoegd tot een stad voor 42 miljoen inwoners.'

Bovenaan beginnen

'We hebben nu 2,5 jaar geïnvesteerd in voorwerk, we hebben ons 3 tot 4 jaar gegeven voor het project.' Belangrijk is volgens Wolbert te weten hoe de maatschappij in elkaar steekt en welke stappen je moet zetten voor het verkrijgen van opdrachten. Veel Nederlandse bedrijven haakten af omdat ze bleven steken in procedures.

Rechtstreeks bij opdrachtgevers proberen de klus binnen te halen werkt niet. 'Je zit dan aan de onderkant van de piramide. Daarboven moet nog van alles in gang komen voordat je ook werkelijk een opdracht hebt. Boven de opdrachtgever zit nog een laag met aannemers, architecten en ontwikkelaars. Daar weer boven hebben platforms het voor het zeggen, overlegstructuren waar

overheid en grote bedrijven inzitten. De hoogste echelon is de politiek.'

Bovenin die piramide beginnen betekent bijvoorbeeld lid worden van kennisnetwerken zoals het Dutch Sustainable Building Platform. ARX werd via dit platform benaderd voor de Ecobeurs, waar de contacten voor de

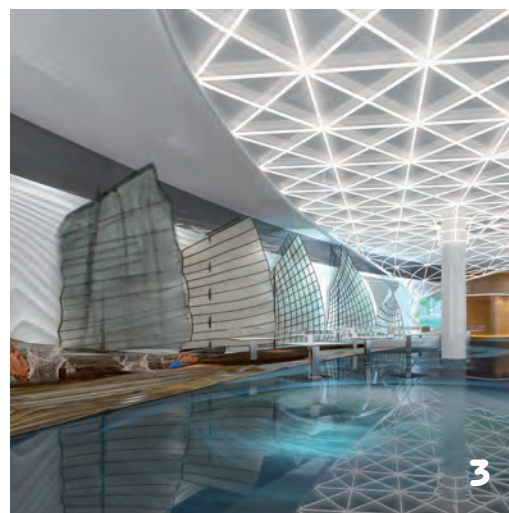
winnende prijsvraag werden gelegd. Tijdens het netwerken zijn er twee vragen die er voor een potentiële opdrachtgever toe doen: 'Ben je gevestigd in China' en 'Wat heb je gedaan in China?' Dan moet je niet aankomen met Achterhoekse bescheidenheid. Wolbert:

'Je mag niets negatiefs vertellen. Dat heeft met bijgeloof te maken. Als je geluk hebt in zakendoen dan straalt dat af op je partner. En andersom! Dat is wel anders dan hier, in Nederland mag het ook wel wat positiever.'

Een goede jurist is noodzaak als je als buitenlands bedrijf onderneemt in China. 'Je moet weten dat je de naam en logo van je bedrijf direct moet vastleggen. Die naam kan gekaapt worden en dan ben je niet alleen de naam maar ook alle contracten die daarbij horen kwijt!' Tolk en vertalers zijn onmisbaar, net als grafische ontwerpers en goede acquisiteurs.

Opgebouwde contacten betalen zich uit. Zo kon ARX meewerken aan het concept masterplan voor de ecostad E'erguna in Binnen-Mongolië.

'Je moet je niet gek laten maken', zegt Alfonso over de overweldigende indruk die China maakt. 'De kunst is om nuchter te blijven. Er is veel gaande, maar ik moet nog even zien

1. Gerry Patje en Alfonso Wolbert in Guiyang.
2. Healthy Garden, upgradation van een shopping mall in Honkong • Beeld Triple D, George Nijland.
3. ARX heeft, in samenwerking met haar Chinese partnerbureaus Shenzhen Art en One Touch Design, de prijsvraag gewonnen voor het interieurontwerp van de Oriental Fishermans Wharf (architect Perkins & Will). Dit complex van 200.000 m², met o.a. kantoren, een hoteloren en winkels, wordt momenteel gebouwd aan de Huangpu rivier in het Yangpu district in Shanghai. In het ontwerp voor de ontvangstruimte laat Alfonso Wolbert een traditionele vissersjonk transformeren tot een abstracte spiraalvorm.
4. In China werken veel vrouwen in de bouw, hier bestraten ze de ruimte bij een gloednieuw appartementencomplex in Guiyang. Wolbert zit in de architectenselectie voor de restyling van het belendende hotel in neoklassieke stijl, dat aan dit complex gekoppeld wordt.

*Ondernemen in China

hoe het loopt. De kat uit de boom kijken is niet genoeg, je moet je kansen blijven zien en je er in vastbijten. En je steeds voorhouden: is het echt een kans of is het lucht?'

De winst is er wat hem betreft al. 'Eind 2008 gingen de prognoses opeens met 70 procent naar beneden. We hebben toen twee mensen moeten ontslaan. 2010 was al positief, 2011 beter en nu ziet het er nog gunstiger uit. Het China-avontuur geeft ons een enorme stimulans.'